

Vragen en antwoorden naar aanleiding van de stukken Justitie en Veiligheid

Allereerst dank ik de leden van uw vaste commissie voor Digitale Zaken voor de gestelde vragen naar aanleiding van de Jaarverslagen 2023 en Slotwetten van de ministeries J&V, EZK en BZK voor zover het onderwerpen over digitalisering betreft. In het navolgende ga ik in op de algemene vraag van de GroenLinks-PvdA fractie betreffende de acties bij ministeries – naast Rijksbrede initiatieven- om nieuwe ICT'ers te werven, bestaand personeel te behouden en zij-instromen mogelijk te maken. Vervolgens zal ik de vragen aan het ministerie van Justitie en Veiligheid beantwoorden.

Inbreng van de leden van de GroenLinks - PvdA-fractie

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie zien namelijk het tekort aan ICT'ers die werken bij de Rijksoverheid als een van de grootste kwetsbaarheden van de digitale overheid. Zonder kennis en kunde binnen overheidsinstanties is Nederland op termijn niet meer in staat om de eigen digitale infrastructuur te begrijpen en onderhouden.

Welke acties nemen de ministeries – naast Rijksbrede initiatieven als het Actieplan Groene en Digitale Banen – om als grote ICT-opdrachtgevers nieuwe ICT'ers te werven, bestaand personeel te behouden en zij-instromen mogelijk te maken?

Er is al lange tijd een tekort aan ICT'ers in de volle breedte van het functielandschap en deze tekorten lopen door de krapte op de arbeidsmarkt alleen maar verder op. In het verleden is daarom al snel ingezet op arbeidsmarkt campagnes, waarbij de verschillende JenV organisaties eigen sterke merken en recruiters voor de ICT-sector hebben met eigen arbeidsmarkt campagnes om specifiek die doelgroep te bereiken. Dit betreft onder andere het organiseren van of deelname aan open werving en selectie dagen, hackatons en samenwerkingen met opleiders. Hiermee worden studenten in een vroeg stadium bekend gemaakt met het ICT-werkveld binnen JenV. In september start een nieuw JenV traineeship gegevensmanagement, dit heeft als doel pas afgestudeerden op te leiden in het nieuwe vakgebied gegevensmanagement.

JenV-breed worden ook veel initiatieven ingezet richting de arbeidsmarkt. Dit komt samen in een ICT netwerk JenV en er is binnen alle JenV organisaties de samenwerking met I-partnerschap. Zij verbinden organisaties en opleiders aan elkaar. Dit helpt met de instroom van afgestudeerde medewerkers (vb. bijbanen aanbieden). Het UWV is ook een partner die JenV organisaties helpt bij het bekend maken met zij-instromers.

Alle JenV organisaties hebben beleid voor het behouden van medewerkers. Het is breed bekend dat alle generaties die werken het belangrijk vinden om afwisselend werk te hebben, een leven lang te leren en een bepaalde mate van autonomie in het werk te ervaren. Hierop worden allerlei activiteiten aangeboden om hieraan tegemoet te komen. Te denken valt aan het aanbieden van opleidingen, meer afwisseling in het werk en meer zelfstandigheid bieden op projecten.

De leden van de GroenLinks-PvdA-fractie hebben vragen en opmerkingen over de stukken van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Deze leden vinden het van groot belang dat de uitvoering van justitie nooit zal vastlopen op gebrekkige ICT, maar onder andere met de berichtgeving rondom het Openbaar Ministerie maken zij zich hier zorgen over. Wat is de stand van zaken rondom de verouderde ICT bij het Openbaar Ministerie? Verder wensen deze leden voortaan ook de stukken van de Politie te betrekken bij de jaarlijkse verantwoordingsstukken waar de commissie Digitale Zaken naar kan kijken, gezien de digitale componenten van het politiewerk.

Het OM heeft te kampen met een verouderd IV-landschap en staat voor de gelijktijdige uitdaging dat landschap zowel te verbeteren en versterken als voor het vernieuwen daarvan met het oog op de toekomst. Om die uitdaging op te pakken heeft het OM een meerjarige IV-strategie ontwikkeld. In dat kader is centraal een nieuwe IV-organisatie ingericht, waar de ICT-expertise bij het OM verder wordt uitgebouwd. Vanwege eerdere grote verstoringen op GPS, het belangrijkste primaire processysteem bij het OM, heeft de inhoudelijke focus in eerste instantie heel nadrukkelijk op de continuïteit en de stabiliteit van de informatievoorziening gelegen. In een recent adviesrapport spreekt de

Adviescommissie ICT-toetsing (Ac/ICT) zich positief uit over deze aanpak¹. Sedert november 2023 richt een multidisciplinaire taskforce zich op de aanpak van de recent aan het licht gekomen problematiek met betrekking tot de kantoorautomatisering. Dat heeft geleid tot het nemen van maatregelen en doorvoeren van verbeteringen. Inmiddels zijn de eerste positieve effecten op de performance van de kantoorautomatisering merkbaar.

Tot slot horen de leden van de GroenLinks-PvdA-fractie graag hoe u binnen uw ministerie werk heeft gemaakt van de digitale autonomie van Nederland. Wat geeft u uw opvolger mee als grootste prioriteiten op digitalisering binnen uw ministerie?

Ik zou mijn opvolger het belang van digitale autonomie voor onze samenleving mee willen geven. Daarbij past de oproep om de inzet en motivatie voort te zetten waarmee binnen JenV gekozen is voor een integrale aanpak voor cyberweerbaarheid, de NIS2-richtlijn, AI, legacy, gegevensdeling, innovatie en digitale toegankelijkheid.

Inbreng van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie zijn content met de komst van de 'Digital Services Act' en het feit dat het internet steeds meer moet gaan voldoen aan wet- en regelgeving. Deze leden vragen wat de financieringssystematiek is van meldpunten zoals 'helpwanted.nl' en de 'Fraudehulpdesk' waar burgers melding kunnen doen van online illegale activiteiten en of deze financieringssystematiek toereikend en wenselijk is?

Stichting Offlimits ontvangt van het Ministerie van JenV een jaarlijkse exploitatiesubsidie, onder meer voor de programma's Helpwanted, het Meldpunt Kinderporno en Stopitnow.

De fraudehulpdesk ontvangt van het ministerie van Justitie en Veiligheid een jaarlijkse exploitatiesubsidie voor een laagdrempelig meldpunt voor slachtoffers van fraude, waaronder online fraude. Uw Kamer is geïnformeerd over het evaluatieonderzoek in opdracht van het Wetenschappelijk onderzoekscentrum (WODC) (Kamerstukken II2023/34, 36410 VI, nr. 23).

Dat onderzoek geeft aanleiding om opties voor verbetering van de doelbereiking door de fraudehulpdesk als ook de financiële consequenties te onderzoeken. Daarom is toegezegd dat uw Kamer nader geïnformeerd zal worden over de gewenste ontwikkelrichting en wat dat eventueel betekent voor de beleidskeuzen, prioriteiten, capaciteit en financiële middelen. Deze beleidsreactie is aan het opvolgende kabinet.

Inbreng van de leden van de NSC-fractie

De leden van de NSC-fractie hebben kennisgenomen van de Jaarverantwoording 2023 van het Ministerie Justitie en Veiligheid voor zover het onderwerpen over digitalisering betreft. Daarbij hebben deze leden geen verdere vragen of opmerkingen.

¹ Kamerstuk 29279, nr. 775, vergaderjaar 2022-2023